

TAMMI

PAVE Elämän nälkä
MAIJANEN

TOMMI SAARELA

TOMMI SAARELA

**PAVE
MAIJANEN**

Elämän nälkä

TAMMI
HELSINKI

Tämän teoksen kirjoittamista ovat tukeneet
Suomen Kulttuurirahasto ja Suomen tietokirjailijat ry.

© Tommi Saarela ja Tammi 2021
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Taitto: Taina Leino / Vitale Ay
ISBN 978-952-04-2324-7
Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

Tähti ja rivimies.....	7
1 Sunnuntailapsi (1950–1969).....	14
2 Lapion varteen (1969–1974).....	50
3 Mut valtaa kuume (1974–1975).....	88
4 Taikaa muovikassissa (1974–1977).....	116
5 Superbändi jo syntyessään (1975–1978).....	138
6 Hurriganesin takapiruna (1980–1981).....	188
7 Palava sydän (1979–1988).....	206
8 Mä joka päivä töitä teen (1978–1995).....	290
9 Kuudes Dingo (1983–1996).....	318
10 Kuutamokeikalta euroviisuihin (1988–1992).....	346
11 Kohti uutta maailmaa (1990–2000).....	370
12 Mestarit Areenalla (1998–2000).....	398
13 Mustaa valkoisella (1999–2014).....	418
14 Vain elämää (2015–2021).....	448
Finaali – Paven jälkisanat.....	509
Diskografia.....	514
Lähteet.....	532
Henkilöhakemisto.....	536

TÄHTI JA RIVIMIES

Kun musiikkilehden toimittajana haastattelin Pave Maijasta Wigwamin 50-vuotisjuhlakiertueen aikoihin syyskuun 2018 alussa, oli sattumalta jututettavani syntymäpäivä. Odotettu juhlakiertue oli lähtökuopissaan, ja perään oli luvassa toinen pitkä rundi Silvennoinen & Maijanen Bandin kanssa. Kukaan ei voinut tuossa vaiheessa tietää, että Paven keikat olisivat suurin piirtein siinä.

Jo ennen tapaamistamme olin monesti miettinyt, että kuusikymmenluvun lopulta asti itsensä musiikilla elättänyt Pave oli varmaan sukupolvensa keskeisistä artisteista ainoa, josta ei ollut kirjoitettu elämäkertaa. Ja kun sitä ei kukaan näyttänyt vielääkään tekevän, viimeistään tuon kiintoisan haastattelun jälkeen alkoi tuntua, että täytyy kai tarttua toimeen itse.

SMB:n kiertueen aikoihin heitin hyvin valmistelulla ehdotukselani Pavea, ja hän lupasi punnita hanketta talven mittaan. Kun keväällä 2019 törmäsimme sattumalta eräässä ensi-illassa, esitin taas kysymyksiä: olisiko jo aika kääriä hihat?

Ei vielä, Pave vastasi – ja siihen oli tyytyminen.

”Ei vielä” oli siihen mennessä myönteisin reaktio, jonka olin Pavelta saanut. Sehän oli jo vähän kuin lupaus siitä, että tämä saattaa toteutua, joskus.

Olin tutustunut toimittajanroolissa Mikko Rintaseen, joka oli klopina aloittanut muusikonuransa Paven johtamassa Royalsissa. Tuskaillen kesällä Mikolle sivulauseessa, että Pavekin täyttää jo vuoden päästä seitsemänkymmentä. Kyllä olisi jo muistelmien paikka.

Mikko oli vahvasti samaa mieltä ja nykäisi ilmeisesti oikeasta narusta, koska Pave otti jonkin ajan kuluttua yhteyttä. Hän kertoi palaavansa landelta lokakuuhun mennessä ja kysyi, milloin polkaistaan homma käyntiin.

Kirjasuunnitelman hautuessa yli talvikauden oli ehtinyt tapahtua dramaattisia asioita. Kuulin niistä, kun lokakuussa 2019 istuimme viimein puhumaan kirjasta ensi kertaa nokikkain Etelä-Esplanadin varrella olevan ravintolan pöytään.

Ensin Pave kertoi, että toki häntä oli vuosien mittaan kyselty päähenkilöksi kirjahankkeisiin, mutta hän oli aina kieltäytynyt. Ainakin omalla kohdallaan Pave oli hahmottanut elämäkerran tilinpäätökseksi, jollaisen aika olisi vasta sitten, kun ura on paketoitu.

Sen jälkeen Pave kertoi sairastumisestaan.

Vain vuotta aiemmin hän oli antanut uransa upeimpia konsertteja, ja nyt kuulin, että keikat tässä elämässä oli nyt tehty. Kohtalo pani sormen väliin ja siihen loppui nämä hommat, Pave totesi kuivasti mutta ei katkerana.

Hän kertoi tunteneensa jo vuoden päivät, ettei kaikki ollut kohdallaan. Puhe oli alkanut kangerrella ja sormet jäykistyä, eikä puhti tahtonut riittävästi Oilersin jälle. Lätkämaila jäi kaappiin ensin, ja ne muutkin mailat – kitarat ja bassot – oli laitettu sivuun kevättalvella.

Pave oli suhtautunut myös minun esittämäni ajatukseen elämäkerrasta koko ajan vähän vastahakoisesti, ja siinä keskustellessamme ymmärsin, että tuskinpa hommaan olisi ryhdytty vieläkään, ellei hän olisi saanut lääkäriltään huonoja uutisia.

Pave vaikutti hyvin tietoiselta siitä, että nyt alettaisiin kirjoittaa testamenttia, jonka kautta hän jättää jäähyväiset kuulijoilleen. Tieto kirjani päähenkilön tilanteesta langetti tumman varjon koko hankkeen ylle jo ennen kuin se oli ehtinyt alkaa.

Kustannusrintamalta kerrottiin, ettei näin kunnianhimoista ja mittaavaa tietoteosta ehdittäisi enää saattaa julkaisuvalmiiksi seuraavaksi syksyksi, jolloin Paven 70-vuotispäivät olisivat. Vaikka alkuperäinen ajatus synttärilätkäkirjasta ei siis voisikaan toteutua ihan sellaisenaan, kustantaja laski, että julkaisuun ehdittäisiin kyllä kevättalvella 2021. Tähän maaliin tähdäten ryhdyttiin töihin.

Kirjan teksti kaikkia henkilöhaastatteluitaan myöten saatiin päätökseen vuoden kuluttua aloituksesta, syksyn 2020 aikana. Tuolloin Pave oli joukossamme ja piti yhteyttä moniin haastateltuihin. Siksi kirjan puheenvuoroista ei löydy mitään muistokirjoituksiin viittaavaakaan.

70-vuotispäiviensä jälkeen Pave tarkasti ja hyväksyi valmiin käsi-kirjoituksen sekä kirjoitti omat jälkisanansa.

Hankkeeseen osallistuneet olivat luottavaisia, että Pave olisi keskuudessamme kirjan ilmestyessä ja oletettiin, että Pave itsekin uskoi näin. Muussa tapauksessa julkaisua olisi varmasti pyritty kiirehtimään keinoilla millä hyvänsä.

Suru-uutinen Paven menehtymisestä yllätti kuitenkin meidät kaikki tammikuun 2021 puolivälissä, kun kirjan viimeistely oli loppusuoralla. Päätimme kustantajan kanssa, ettei painokuntoon hiotua tekstiä lähdetä tapahtuneen vuoksi rikkomaan. Myös julkaisu-aikataulu pidettiin ennallaan. Pave on tämän kirjan sivuilla keskuudessamme ja läsnä. Toivon, että näin hänen ja kaikkien haastateltujen äänet välittyvät puheenvuoroissa aitoina ja rehellisinä.

Sitä voi surra, ettei Pave ehtinyt nähdä kirjaa valmiina. Lohtuna olkoon, että sitä tehdessämme koimme monia hienoja hetkiä kelatesamme läpi Paven elämää ja uraa takavuosien lehtileikkeiden, vanhojen valokuvien, unohtuneiden musiikkinäytteiden ja kadonneiksi luultujen filminpätkien saattelemana. Haluan uskoa, että kaikesta siitä virinneiden muistojen kertominen ja tarinoiden vyöryttäminen oli Pavelle itselleen tärkeämpää ja arvokkaampaa kuin noiden hetkien lopputuloksena syntynyt kirja, jota pitelet nyt käsissäsi.

Kun olimme Paven kanssa jo lopettelemassa haastatteluistuntoja, tulin vielä ihmetelleeksi ääneen, kuinka paljon yksi mies onkaan ehtinyt saada aikaan. Ja utelin perään, mitä hän olisi halunnut tehdä, jos vielä jotain.

Paven mielessä oli käynyt kaikenlaista, kuten jousikvartetton säveltäminen. Sitten hän selitti, että monenmoisten irtiottojen toteuttaminen oli ollut työlästä luonteelle, jolla on koko ajan jalat maassa.

Vaikka Dave Lindholm epäileekin biisissään Pieni ja hento ote, että ”miten niin jalat maassa, oletko nähnyt kenenkään kävelevän ilmassa?” niin Pave totesi, että hän on nähnyt. Ja läheltä. Esimerkiksi juuri Daven tai Hectorin kaltaisia Pave kuvaili taiteilijoiksi, joilla on kyky olla hie-man ilmassa aika ajoin.

Heihin verrattuna Pave sanoi tuntevansa itsensä enemmän rivi-mieheksi kuin tähdeksi. Jos Pave ei tuntisi näin, olisi hän saattanut vaikka sen jousikvartettonkin pyöräyttää ja ties mitä muuta. Mutta jokin Pavea oli pidätellyt, kun taas näitä ”isoja, oikeita tähtiä”, ei kuulemma mikään.

Tuntui kummalta, kuinka Pave asetti itsensä joukon ulkopuolelle ja puhui kollegoistaan ”isoina, oikeina tähtinä”. Mutta siinä ei ollut arvo-

järjestystä – yksi ei ollut toista huonompi tai parempi. Näin sen ymmärsin, kun Pave lisäsi, että onhan hänenlaisestaan ”rivimiehestä” ollut monelle tähdelle iloa ja apua. Tuohon oli helppo lisätä, että korvaamatonta apua.

Olkoon rivimies, tähti tai molempia, syvimässäkään aallonpohjassa Pavelle ei ollut tullut alanvaihto mieleen. Kuulostaa jylhältä saavutukselta puolen vuosisadan mittaisella uralla ja kertoo, kuinka nappiin ammatinvalinta saattaa joillakin osua jo lähdössä.

Kuten tämän kirjan sivuilta voi huomata, Paven ansiolista venyy niin loputtomiin, että muistelmille olisi heittämällä kertynyt mittaa tuplat siitä mitä kansien väliin voitiin mahduttaa. Siksi tulevilla sivuilla ei paljoa sukelta soitto- ja laulutekniikan tai musiikintekemisen syvimpiin syövereihin, vaikka niihinkin pirkkolalaisen omakotitalon työhuoneessa monet kerrat uppouduttiin.

Viikoittaisissa, aina ylipitkiksi venähtäneissä istunnoissa, risteiltiin Paven musiikkiuran lisäksi muillakin elämän vesillä, ja joskus ihan pelkästään niillä. Kirjan lopullisessa versiossa ei kuitenkaan nähty enää tarvetta käsitellä määräänsä enempiä vaikkapa artistin yksityiselämää.

Harvaan urakkaan on käytettävissä rajattomasti panoksia. Tähänkään ei ollut – muutenhan esimerkiksi haastateltavien listaa olisi voinut reilusti pidentää. Kirjaan on puhutettu kolmeakymmentäviittä henkilöä. Liisa Maijanen pysytteli poissa julkisuudesta aviomiehensä koko uran ajan, eikä lähtenyt kirjaprojektinkaan kohdalla muuttamaan linjaansa. Paven lapset suostuivat haastatteluun.

Ja voi kuinka monella muullakin olisi ollut rikka jos toinenkin lisättävänä tähän rokkaan – eikä läheskään kaikkia heistä voitu tällä kertaa kuulla. Pahoittelut siitä, ja sitten kiitoksiin.

Lämpimät kiitokseni kaikille kirjaan haastatelluille, kuviaan ja muistojaan jakaneille sekä muilla tavoin apuaan antaneille.

Kaunis kiitos Tammen väelle, erityisesti kustannuspäällikkö Kati Lampelalle, kustannustoimittaja Eetu Kauppiselle, graafikko Taina Leinolle ja graafikko Markko Tainalle avusta, näkemyksestä ja luottamuksesta.

Suuret kiitokset Suomen Kulttuurirahastolle ja Suomen tietokirjailijat ry:lle, jotka tunnistivat kirjahankkeen tukemisen arvoiseksi.

Ihanat naiseni kotona eli Outi, Sunna ja Hilla ansaitsevat myötäelämisestään rakkaat kiitokset, ja ansaitsisivat kyllä enemmänkin.

Ja ennen kaikkea kiitokset sinulle Pave, että annoit minun kertoa tarinasi. Reissu pitkin muistojen polkua Vääpelin johdolla oli rattoisa, jännittävä ja koskettava, ajoittain raskaskin. Vaan eihän elämä aina ole kevyttä – vaikka musiikki olisikin.

Ja vielä yksi asia. Jos joku yhä miettii, onko se Pave Maijanen iskelmää vai rokkia, niin luulen löytäneeni vastauksen.

On.

Helsingissä 1. helmikuuta 2021

Tommi Saarela

LAPPEENRANTA – JOULUKUU 1956

Poika kumartaa lavalla. Vieressä seisoo koristeltu joulukuusi. Kaikki taputtavat, aplodit tuntuvat huumaavan korvia. Siinä se on, yleisö, ja näyttää että tykkäsi. Vaikka polvet tärisivät ennen lavalle nousua.

Katsomossa isän kasvot ovat iloiset ja ylpeät: kyllä meidän poika osaa.

Pellavapää lavalla on helpottunut. Tämän homman hän taitaa hallita, tästä hän tykkää. Siinä hetkessä poika tietää esiintyvänsä vielä uudestaan, sillä tämä pitää kokea toisenkin kerran. Soittaa. Ja kuulla ne aplodit.

Hän tuntee olevansa onnenpekka.

Esiintyvän taiteilijan uran perusta valettiin ensimmäisellä keikalla varuskunnan joulujuhlassa 1956. Harpussa soi ehkä Balladi Olavinlinnasta. Kuva saattaa olla vuotta myöhemmältä keikalta, mutta juhlapaikka on sama.

PAVE MAIJASEN ARKISTO

1

SUNNUNTAI- LAPSI

1950–1969

Siitä aikaa on kun putkiradiota kuunneltiin
Ajatuksissamme tuota laatikkoa muunneltiin
Sen sisällä sata oli soittajaa
Ne oli pieniä eikä niitä nähdä saa

Jammaillaan ja kuunnellaan
soundia vanhan radion
Se soi kuin stadion
vaikka niin snadi on

Urho Kekkonen heräsi syyskuun kolmannen päivän aamuun Helsingissä. Elettiin syksyä 1950, oli pyhäpäivä. Ensimmäisen hallituksensa muodostanut uusi pääministeri aikoi juhlia illalla 50-vuotispäiviään pitkän kaavan mukaan.

Vaikka Kekkonen oli talvella kokenut nöyryytyksen vaaleissa hävityään istuvalle presidentille J. K. Paasikivelle, oli hän varma mahdollisuuksistaan ja aikoi yrittää uudestaan. Myöhemmin Kekkonen nousi kaikkien aikojen täpärimmässä kamppailussa tasavallan presidentiksi ja istuisi toimeensa Suomen pitkäaikaisimpana valtionpäämiehenä yli neljännesvuosisadan ajan.

Samana syyskuun ensimmäisenä sunnuntaiaamuna Lappeenrannan varuskunnassa syntyi Maijasen perheeseen kolmas poika. 9-vuotiaan Antin ja 5-vuotiaan Heikin pikkuveli kastettiin Pekka Juhaniksi.

Maijasen veljessarjan tulokas oli päivälleen viisikymmentä vuotta Urho Kekkonesta nuorempi. Poliitikkoa tai valtiomiestä hänestä ei tule, mutta pojasta kasvaisi yksi alansa arvostetuimmista – pitkän linjan ammattimies ja monilahjakkuus, jonka ura venyisi puolen vuosisadan mittaiseksi. Viitisoista vuotta myöhemmin Pekka tunnettaisiin Paavona ja sittemmin koko kansan edessä Pave Maijasena.

Tuo nimi kaiverretaan pysyvästi suomalaisen popmusiikin historiaan.

Pekan vanhemmat Toivo ja Kerttu Maijanen olivat tavanneet ja menneet naimisiin välirauhan aikana. Pariskunnan esikoispoika Antti syntyi jatkosodan alkaessa 1941. Jatkosodan päättyessä syksyllä 1944 Toivo palasi rintamalta kotiin, ja perhe oli taas yhdessä. Antin pikkuveli Heikki syntyi 1945.

Kerttu oli omaa sukuaan Maukonen ja syntynyt Lappeenrannassa 1921. Hänen sukunsa oli tullut seudulle Sydän-Savosta Rautalammin suunnasta.

Vuonna 1915 syntynyt Toivo oli puolestaan kotoisin Vehkakaipaaleelta, Lappeenrannan lähistöltä. Taustaltaan hän oli umpikarjalainen.

Maijasen perhe 1950-luvun puolivälin jälkeen. Kuopus Pekka istuu Kerttu-äidin ja Toivo-isän välissä, takana veljessarjan keskimäinen, Heikki. Toivon palveluspuku on koristeltu kunniamerkein, joten kyse on poikkeustapahtumasta – kenties susikoira Soria rapsuttavan Antin rippijuhlasta.

PAVE MAIJASEN ARKISTO

Hänen juurensa ulottuivat Laatokan rannoille viholliselle luovutettuun Karjalaan. Toivo oli väpeli, ”komppanian äiti”, Lappeenrantaan sijoitetussa Uudenmaan Rakuunapataljoonassa.

”Sotilaallisessa ympäristössä kuri perheissä oli sen mukaista, koivuniemen herraakin saatiin joskus maistaa. Se oli yksi ajan kasvatusmetodeista, yleinen ja hyväksytty”, Pave Maijanen muistelee elämänsä alkutaivalta sotilasperheen nuorimmaisena seitsemän vuosikymmentä syntymänsä jälkeen.

”Mutta ei noista tapauksista traumoja jäänyt, siinä rajat piirrettiin selkeästi, ja niin opittiin vähitellen olemaan.”

Aikuisena Pave tulisi käyttämään vanhemmistaan lempinimiä Kepa ja Topi, mutta viisikymmenluvulla veljekset puhuttelivat heitä isäksi ja äidiksi, ja nimenomaan kirjakielellä – hellittelymuotoja ei tunnettu.

Ja oli perheessä kuudeskin jäsen, kookas saksanpaimenkoira Sori. Koiran tarkan vainun vuoksi pienen Pekan usko joulupukkiin romuttui liian varhain – Sori nimittäin onnistui paljastamaan karmean totuuden.

”Sori ei pitänyt humalaisista, ja aina kun pukki tuli, koira meni viereen istumaan ja alkoi murista. Silloin tajusin, että jokin tässä mättää.”

Kun Sori kuoli, otettiin uusi susikoiran pentu.

”Lapsuuteeni ja nuoruuteeni kuuluvat nämä kaksi ’sussaria’, molemmat jonkin verran koulutettuja, mutta eivät kuitenkaan palveluskoiria.”

Kun käsky käy, sotilasperheissä muutetaan varuskunnasta toiseen. Kotipaikan vaihtuessa ei kysellä, mikä olisi parasta kasvavalle lapselle. Maijasen perhe oli onnekas poikkeustapaus: vaikka hekin muuttivat, majaa vaihdettiin aina saman varuskunnan sisällä. Pekka sai siis elää samoissa ympyröissä aikuisuutensa kynnykselle. Hänestä kasvoi vahvasti lappeenrantalainen – ja varuskuntalainen.

”Olen jopa syntynyt varuskunnan muurien sisällä ja asuin siellä vuoteen 1969 eli siihen asti, kun muutin Helsinkiin.”

Vaikka Maijasen perhe on ainakin puoliksi karjalainen, suku- tai edes kotiyhteisö ei ollut kovin kiinteä. Koti oli Pekalle tukikohta, jossa käytiin nukkumassa ja syömässä, kaikki muu tapahtui sen ulkopuolella.

Hessu-veli oli Pekkaa viisi vuotta vanhempi ja Antsa melkein kymmenen, joten Maijasen poikien kiinnostuksen kohteet olivat kovin erilaiset eikä heillä ollut paljonkaan yhteisiä touhuja. Sillä aikaa kun isommat veljet huitelivat tahoillaan, Pekalle muodostui aivan toisenlainen kaveripiiri ja sen myötä ihan oma maailmansa.

Vanhempien veljien ja kuopuksen erilaisuus kuvastuu väkevästi veljesten myöhemmässä elämässä. Esikoinen Antti lähti isän jäljissä sotilasuralle ja jäi eläkkeelle everstiluutnanttina. Heikistä taas tuli SM-tason nyrkkeilijä, joka nousi merkittävään asemaan Suojelupoliisissa.

Ja nuorimmaisesta tuli pitkätukka, soittaja. Moista ammattia ei pidetty järkevänä valintana kuusikymmenluvun lopun Suomessa yleisesti, saati kasarmeilla kasvaneelle. Vaikka Pave saisi muusikkona sittemmin kuulla usein kysymyksen ”oot sie olt’ missää töissä?” oli musiikki hänelle ainoa vaihtoehto.

”Meikäläinen vähän lipesi rivistä.”

TOIVON PÄIVÄ

1950-luvun Suomessa elettiin luokkayhteiskunnassa, ja myös upseerien ja aliupseerien välillä oli selvä railo, mikä heijastui varuskunnan lasten kaveripiiriin asti. Kuitenkin jo kantahenkilökunnan aliupseerien eli kapiaisten perheissä oli paljon Paven ikäisiä pojanviikareita, sillä sodanjälkeisinä vuosina maassa oli syntynyt lapsia enemmän kuin koskaan aiemmin. Elokuuhun 1950 asti kestäneen vauvabuumin aikana syntyneitä kutsutaan suuriksi ikäluokiksi – tosin syyskuun alun lapsena Pave välttyy nipin napin kuulumasta joukkoon.

Tieto on Pavelle uusi ja yllättävä. Mutta mieluisa.

”Siltä musta on aina tuntunutkin, että mä en ole mitään ’massaa’”, Pave naurahtaa.

Varuskunta oli oma maailmansa, jossa oli kaikki tarpeellinen MLL:n lastentarhasta alkaen. Ja tarhassa käytiin, vaikka äidit olisivatkin olleet kotona.

”Liiton paikallinen toiminnanjohtaja Otto Liuskanto oli hämmästyttävä sälli, joka järjesti varuskunnan kakaroille kaikenlaista toimintaa. Oli kesä- ja talviolympialaisia, ja meille rakennettiin jääkiekkokaukalokin – pienen pieni, mutta kuitenkin. Olin kaikessa innolla mukana.”

MLL:n lastentarhan pystypianolla pikku-Pekka (neljäs vasemmalta) tapaili ensimmäisiä melodioitaan. PAVE MAIJASEN ARKISTO

Varuskunta oli kasvavalle pojalle loputtoman jännittävä paikka. Pikkupojan silmin alue oli mittaamattoman suuri, ja siihen kuului onnekkaasti kaistale kauneinta järvenrantaa. Mikä ihanteellinen ympäristö elää ja kasvaa – mielikuvituksen siivin rinteisiin, puskiin ja rantakaislikkoihin kasvoi ihmeellisiä viidakoita, joissa koettiin huikeita seikkailuja.

Kesäisin tärkeimpiä paikkoja oli rantaan rakennettu uimalaitos, jossa oli viisimetrinen torni, pomppulauta ja 25-metrinen rata. Pave oli sangen hyvä uimari.

”Tulin haalineeiksi kauhean kasan palkintolusikoita uimakilpailuista. Pärjäsin komeasti vapaauintissa omassa sarjassani. Ja olihan rannassa myös iso miehistösauna, joka oli aina lämmin, joten kesäisin me kakarat juostiin järvestä saunaan ja saunasta järveen. Tätä jatkui helposti kahdeksankin tuntia päivässä.”

Vesistön läheisyydestä oli paljon iloa myös talvella, kun Pave kaverineen väsäsi lumesta pitkiä hyppyrimäkiä Upseeritieltä alas Saimaan jäälle.

Melkein kodin nurkalla oli valtava talli, jossa majaili Paven arvion mukaan ainakin kaksisataa suomenhevosta. Lappeenrannassa toimiva Hubertus-seura järjesti myös ratsastuksen opetusta valtavassa maneesissa.

Uudenmaan rakuunarykmentin talleilla soitetaan ratsuille vuoden 1960 hittejä. Tarina ei kerro, miksi hevosten musiikkimakua testattiin.

KUVAPAJA / LAPPEENRANNAN MUSEOT

Varuskunnan lapset kuljetettiin seurakunnan taloon Voisalmeen talvisin rakuunarykmentin ratsujen vetämien rekien kyydissä.

PAVE MAIJASEN ARKISTO

”Menin mukaan tuohon harrastukseen kuuskytluvun alussa. Tiettyinä arki-iltana ratsastettiin maneesissa, mutta sunnuntaisin oli maastoratsastusta, mikä oli viikon kohokohta.”

Varuskunnan kahdessa joukko-osastossa – ”keltalaatoissa” ja ”punalaatoissa” – palveli satoja varusmiehiä, ja uusi satsi ilmestyi kasarmeille kolmesti vuodessa.

”Aina kun uudet alokkaat tuli, me mentiin tarkkailemaan ja naureskelemaan ensimmäisiin sulkeisiin, kun ne sählää ja mokailee. Laitettiin oma rivi viereen ja tehtiin kaikki kuviot oikein, hommahan oli meille jo tuttua. Hauskinta oli, kun alikessut alkoivat möykätä alokaille, että ’kattokaa nyt vaikka noita kakaroita ja ottakaa mallia!’”

Tietysti oli jokin raja siinä, mitä pojankloppien saattoi antaa kasarmeilla hääräillä, mutta sietokynnys vaihteli näkijän mukaan paljonkin.

”Innokkaat nuoret ryhmyrit saattoivat ajaa hatkaan, mutta vanhempia kessuja ja ylikessuja meidän touhut vain naurattivat.”

Pekan lapsuuden ja nuoruuden aikana Maijaset ehtivät asua kolmessa paikassa varuskunnan alueella. Asunto vaihtui perheen elämäntilanteen mukaan. Koti, johon hän syntyi, oli vain huone ja keittiö. Niissä tiloissa aloitti yhteiselonsa viisihenkiseksi kasvanut perhe.

”Se oli iso kaksikerroksinen puutalo, jossa asui monta perhettä – paljon väkeä.”

Synnyinkodista muutettiin tilavampaan asuntoon, joka sijaitsi varuskunnan rakennuksessa numero 27. Se oli pienempi, vain neljän perheen talo, jossa kaikilla oli samanlainen kahden huoneen ja pienen keittiön koti. Kolme poikaa jakoivat yhden huoneen, vanhemmat asuivat toisessa. Kolmas muutto tapahtui vasta 1960-luvun puolimaissa.

”Antti ja Hessa olivat siinä kohtaa lähteneet jo kotoa, ja jäimme äidin kanssa kaksin.”

Kahdestaan Pave ja Kerttu jäivät, kun Toivo-isä kuoli aivoverenvuotoon 1959, vain 44-vuotiaana. Oli arveltu, että rintamamiehillä – varsinkin haavoittuneilla – kulki metallihiukkasia veressä, mikä saattoi aiheuttaa äkillisiä, selittämättömiä menehtymisiä. Toivo oli ollut päivällä kotona ruokatunnilla, ajellut partaansa ja ehtinyt lausahaa rintamalta tarttuneen hokeman ”pitää ajaa parta, ettei tule ruma ruumis” ennen kuin tuupertui. Siitä ambulanssilla sairaalaan, jossa Toivo menehtyi seuraavana aamuyönä.

Se oli 4. kesäkuuta, Puolustusvoimain lippujuhla. Toivon nimipäivä.

”Isä lähti Toivon päivänä – ja hänen muistokseen liputetaan joka vuosi”, Pave lausuu.

”Muistan, kuinka hautajaisissa ponnistelin ankarasti itkua vastaan. Tuon itkun patoaminen on vaikuttanut myöhemmässä elämässäni niin, että on vain yksi tilanne, joka avaa luukut: Suvivirsi!”

Pave uskoo, ettei saanut aikanaan käsiteltyä lapsuutensa tragediaa pyrkiessään torjumaan järkytystä ja surua.

”Sillä on voinut olla huomattava merkitys myöhempään elämään. Olen tehnyt vuosikymmeniä töitä muutamien muusikoiden kanssa, jotka ovat huippuherkkiä miehiä. Itse en ole ollenkaan herkkä. Syynä siihen on varmaan noiden tunteiden painaminen väkisin sivuun. Olen kovettanut itseni jo pienenä noiden tapahtumien jälkeen.”

Isälle pidettiin sotilashautajaiset, joista yksi sävel jäi soimaan Paven sieluun. Se oli Narvan marssi.

”Sitä oli tapana soittaa sotilaan hautajaisissa. Soittokunta kulki edellä, ja me, saattoväki, käveltiin perässä. Ammuttiin kunnialaukaukset, ja oli niin kauhea hellepäivä, että yksi kunniaavartion varusmiehistä pyörtyi kuumuudesta.”

Toivon kuoltua ei Maijasten kotiin Kertun kumppaniksi tullut koskaan uutta miestä. Se antoi murrosikänsä tullessa Pavelle paljon vapautta.

Isän äkillinen poistuminen oli isku myös perheen taloudelle.

”Jo tuohon aikaan oli onneksi yhteiskunnallisia tukitoimia. Vähävaraisille jaettiin lippuja ja lappuja, joilla sai kaupasta kenkiä, housuja ja muuta.”

Kolmen pojan yksinhuoltajaksi jäänyt Kerttu sai varuskunnasta siivoojan paikan ja hoiti tehtävänsä tunnollisesti eläkkeelle pääsyynsä

PAVE MAIJANEN (1950–2021)
oli sukupolvensa arvostetuimpia
suomalaismuusikoita. Pepe &
Paradise, Rock'n'Roll Band,
Royals, Mistakes, Mestarit
– ja tietysti huikea sooloura,
joka nosti Paven suursuosioon
jo 1980-luvun puolivälissä.

Pave oli tähti ja rivimies.
Useita soittimia hallinnut taituri,
laulaja, lauluntekijä ja karismaat-
tinen keulakuva, jonka välitön
olemus ja huumorintaju valloit-
tivat niin yleisön, ystävät kuin
kollegat. Ulkokuoren alta löytyi
tinkimätön ammattilainen, jonka
ansiolista hakee vertaistaan myös
soolouran ulkopuolella, muun
muassa Dingon ja Hurriganesin
taustalla.

Pave Maijanen – Elämän nälkä
kertoo koko vaiheikkaan elämän-
tarinan Paven omin sanoin.
Ääneen pääsevät myös lukuisat
kanssamuusikot ja lähipiiri.

www.tammi.fi

99.1

ISBN 978-952-04-2324-7

Päällys: Markko Taina

Etukannen kuva: Henrik Schütt

Takakannen kuva: Arja Lento / Yle